

nove knjige...

Albin Vilhar: LATINSKI CITATI, Matica srpska, Novi Sad 1973.

Evo nam još jedne zbirke latinskih poslovice, dosjetki, savjeta, mudrih i manje mudrih misli - ovaj put sakupljač i prevodilac je Albin Vilhar. Djelo je izašlo u nakladi Matice srpske.

Ova zbirka ni po čemu ne odskaje od njoj sličnih koje su dosad izašle kod nas. To, međutim, ne smeta. Nadajmo se da će bar malo pridonijeti ispravnijoj i adekvatnijoj upotrebi latinskih riječi i citata.

Knjiga je prvenstveno namijenjena laicima, ali se ne slažem s autorom predgovora kad kaže da se iz nje može učiti latinski. Što će pomisliti nepoznavalac latiniteta pročitavši citat 417 - Canis a non canendo: Pas nije od pevanja. Ili citat 3058: Stabat mater dolorosa: Stajalaše ojadjena mati. Nazovimo nedostatak svakog komentara uz ovaj citat - nepažnjom. Ali, ima u knjizi još nepažnji. Tako je na mnoge riječi stavljen naglasak. Koji je bio sustav metanja tih naglasaka vrlo je teško utvrditi - sam autor o tome nigdje ne kaže ni riječi. Naglasci stoje, čini se, na riječima kod kojih bi moglo doći do zabune u čitanju. Ali koji je bio kriterij za odabiranje tih riječi?

Jedna "avaritia" bi s pravom mogla zahtijevati svoj naglasak kad ga ima "invīdia" ili "amicītia". Zašto "apertūram", a malo kasnije "morituri"?

Nekoga će možda zbuniti novi leksi-kografski poredak: Beátos, beátus, beáti, beátius, pa opet beátus! A netko će naučiti da je Platon napisao i dijalog Georgija (citat 2406). Netko će uzalud prelistavati Horacijeve pjesme (Camina) tražeći citat 1911. Taj je, naime, iz satira. Bit će možda i takvih koji će htjeti znati u kojem je kontekstu Tacit napisao rečenicu što se navodi pod 621. Ali, podatka o djelu i mjestu nema. Doduše, predgovor kaže da su mnogi izvori bili teško dostupni, ali Tacit?!

Unatoč ovim nedostacima (koji zapravo i nisu tako strašni), djelo ima bez sumnje svoju vrijednost. I ne bi bilo nadmet još (makar i ovakvih) sličnih knjiga, kad bi to značilo da će ih ljudi češće i duže imati u ruci.

Ljerkica Vodopijska